

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 3, 12, 13, 25, 26, 32, 33, 38, 39, 40¹, 87, 104², 126, 139, 140, 164 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 61³ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 40¹, 81 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 61³ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-761 PAVADINIMO, 3 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 12, 29, 208, 210, 211, 426, 450, 589, 611 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 188³ IR 217² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-751 123 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS ĮSTATYMO NR. VIII-2043 2 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖKŪROS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. XI-2220 20 IR 24⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LAIKINOJO SOCIALINIO MOKESČIO ĮSTATYMO NR. X-231 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-675 31 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 18¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (toliau – Projektai)
(TAP-22-1208(3) (TAIS Nr. 22-9854(3))**

2022-09-16 Nr.NV-2674

Vilnius

Įvertinę patikslintų Projektų atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 3, 12, 13, 25, 26, 32, 33, 38, 39, 40¹, 87, 104², 126, 139, 140, 164 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 61³ straipsniu įstatymo (toliau – Projektas Nr.1) 2 straipsnyje teikiamą Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio 4 dalies pakeitimą tikslinga tikslinti, įvertinant jo suderinamumą su galiojančia Įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, kurios Projektu nesiūloma keisti, bei toliau nurodytus pastebėjimus. Manome, kad siūloma formuluotė „*taip pat mokesčių įstatymams, nenurodytiems šio straipsnio 3 dalyje (mokesčių įstatymams, iš esmės nekeičiantiems apmokestinimo tam tikru mokesčiu tvarkos ar apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principų, įskaitant mokesčių įstatymus, kurie priimami atsižvelgiant į reguliariai Vyriausybės nustatomus dydžius, ir mokesčių įstatymus, kuriais tobulinama teisės technika)*“ yra netiksli, nes nustato teisiškai neapibrėžtus reikalavimus mokesčių įstatymų pakeitimams ir palieka neapibrėžtumą dėl nustatomų aplinkybių taikymo. Pavyzdžiui, nėra apibrėžta, kokie pakeitimai būtų laikomi iš esmės nekeičiantys apmokestinimo tvarkos, apmokestinimo teisinio reglamentavimo ir taikymo principų; kokie Vyriausybės nustatomi dydžiai laikytini reguliariai priimamais; įvertinamas ir mokesčių įstatymų pakeitimų, priamamų dėl Vyriausybės nutarimais nustatomų dydžių pasikeitimo, santykis, nes įstatymai kaip aukštesnės teisės galios aktai neturėtų būti priklausomi nuo Vyriausybės nutarimų; kokie mokesčių įstatymų pakeitimai šiuo atveju būtų suprantami kaip teisės technika, nes vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-

298, (toliau – Rekomendacijos) nuostatomis (1, 2, 4 punktai ir kiti), teisės technika apima ne tik teisės akto formas, struktūros, bet ir turinio, teisės terminijos ir kitus reikalavimus teisėkūrai.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2021 m. gegužės 13 d. nutarime konstatavo, kad „<...> pagal Konstituciją reikalavimas nustatyti tinkamą *vacatio legis* mokesčių įstatymų įsigaliojimui gali būti netaikomas, kai mokesčių įstatymais ne nustatomos papildomos pareigos ar apribojimai asmenims, o yra lengvinama mokesčių mokėtojų padėtis“, siūlytume papildomai įvertinti teikiamą pakeitimą ir svarstyti galimybę papildyti keičiamą Įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje nurodytą mokesčių įstatymų įsigaliojimo ne anksčiau kaip po šešių mėnesių nuo paskelbimo netaikymo taisyklę nurodant, jog minėtas terminas taip pat *gali būti netaikomas*, jei mokesčių įstatymais yra lengvinama mokesčių mokėtojų padėtis. Pastebime, kad nuostata „gali būti netaikomas“ vartotina kaip sudaranti pagrindą įstatymo leidėjui pasirinkti ir kitą mokesčių įstatymo įsigaliojimo momentą, kuris konkrečiu atveju būtų tinkamas, atitiktų mokesčių mokėtojų interesus, leistų ir kitiems subjektams pasirengti naujo teisinio reguliavimo įsigaliojimui ar pan. Be to, nuostata „mokesčių įstatymams, nenurodytiems šio straipsnio 3 dalyje“ laikytina pertekline (atitinkamą pastabą yra pateikusi ir Teisingumo ministerija), nes mokesčių įstatymų pakeitimams (tiek iš esmės nekeičiantiems, tiek įgyvendinantiems teisėkūros aiškumo ir sistemiskumo principus, tiek ir dėl dydžių, kuriuos pavesta Vyriausybei nustatyti atskirais įstatymais), kurie pagal savo turinį nepatenka į 3 dalies reguliavimo apimtį, ji ir nebūtų taikoma.

Taip pat (jei būtų pritarta dėl aplinkybės, lengvinančios mokesčių mokėtojų padėtį, nustatymo 3 straipsnio 4 dalyje) derėtų įvertinti, ar siekiant aiškumo dėl galiojančios Įstatymo 3 straipsnio 3 dalies taikymo, joje nebūtų tikslinga vietoj nuostatos „mokesčio lengvatą“ įrašyti nuostatą „*naują* mokesčio lengvatą“ arba, įvertinus mokesčio lengvatos sąvoką (Įstatymo 2 straipsnio 10 dalis), svarstyti galimybę Įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje jos atsisakyti, ir šiuo pakeitimu papildyti Projekto Nr.1 2 straipsnį.

2. Atsižvelgiant į Projekto Nr.1 9 straipsnyje keičiamo Įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 6 punkto a papunktyje dėstomos nuostatos turinį, nuoroda į viso šio punkto nuostatų taikymą investicinių ar pensijų fondų atveju turėtų būti tikslinama apsiribojant šio papunkčio nuostatos taikymu, taip pat pakartotinai įvertinant nuostatos „ne fizinis ar juridinis asmuo, o“ reikalingumą, nes šiame papunktyje nustatomas juridinių asmenų duomenų skelbimo reguliavimas, kuris ir būtų taikomas fondų atžvilgiu.

3. Įvertinus Projekto Nr. 1 5 ir 6 straipsnyje teikiamas nuostatas, siūlome įvertinti, ar šia apimtimi neturėtų būti pildoma ir Projekto Nr.1 11 straipsnyje dėstoma 40¹ straipsnio 2 dalies nuostata, pateikiant nuorodą ir į 25 straipsnio 1 dalies 21 punktą, tiek į 26 straipsnio 1 dalies 13 punktą.

4. Projekto Nr.1 11 straipsnyje dėstomos 40¹ straipsnio 2 dalies nuostatos lyginamasis variantas neatspindi atliekamų pakeitimų ir neatitinka galiojančios nuostatos redakcijos. Pastebime, kad įvertinus Projekto Nr. 1 įsigaliojimo nuostatas, šios nuostatos lyginamasis variantas negalėtų būti daromas suvestinės redakcijos pagrindu vadovaujantis Rekomendacijų 207.7 papunkčio nuostata. Šiame kontekste pakartotinai siūlome įvertinti Teisės grupės 2022 m. liepos 7 d. išvadoje Nr. NV-1991 pateiktą 18 pastabą ir tikslinti kartu su Projektu Nr.1 teikiamą *Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 40¹, 81 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 61³ straipsniu įstatymo Nr. XIV-761 pavadinimo, 3 ir 5 straipsnių*

pakeitimo įstatymo projektą (toliau - Projektas Nr.2), ir jei siekiama, kad įsigaliotų Projektu Nr.1 siūloma formuluotė, kuri yra analogiška Projektu Nr.2 keičiamame įstatyme įtvirtintai 40¹ straipsnio 2 dalies nuostatai, tokiu atveju Projektas Nr.2 turi būti pildomas nuostata dėl keičiamo įstatymo 2 straipsnio pripažinimo netekusiu galios, patikslinant ir įstatymo pavadinimą. Atkreipiame dėmesį, kad patikslinus Projekto Nr.2 pavadinimą, turės būti tikslinamas ir Projektų aiškinamasis raštas bei Vyriausybės nutarimas dėl Projektų teikimo Lietuvos Respublikos Seimui.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Tatjana Knyzienė

Tatjana Knyzienė, tel. +37052098862; +37066842882, el. p. tatjana.knyziene@lr.lt